

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 42988**Nom:** Governança del territori**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 5**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2135 - Màster Universitari en Direcció i Planificació del Turisme	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2135 - Màster Universitari en Direcció i Planificació del Turisme	Governança del territori	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ARNANDIS I AGRAMUNT RUBEN

RESUM

Moltes, sinó totes, les decisions que es prenen relacionades amb el territori sempre desencadenen impactes que en la majoria de les ocasions no són analitzats ni prèvia ni convenientment. A més, eixes decisions, que afecten de manera directa o indirecta els col·lectius presents, no sempre són consensuades entre els actors. Davant la nova visió de fer política, plasmada en el Llibre Blanc de la Governança Europea, la presa de decisions sobre el territori requereix necessàriament d'un procés obert, participatiu, eficaç, coherent i corresponsable, que s'assente en els principis de subsidiarietat i proporcionalitat. I ha de ser igual en la presa de decisions sobre el turisme. Perquè si el sistema turístic, que incardina diferents actors amb diferents interessos i diferents poders, es relaciona amb el sistema territorial, no amb menys actors, interessos i poders, resulta imprescindible establir un marc d'entesa entre tots dos (turisme i territori) perquè els objectius generals i sectorials s'alineen. La governança es presenta doncs com una matèria clau per a comprendre que tant les polítiques públiques com les eines de planificació de l'activitat turística, per la seua vinculació directa amb el territori per ser aquest suport, factor i recurs, requereixen necessàriament de la cooperació, la col·laboració i la coordinació com a punts de trobada en la determinació les millors estratègies a l'hora d'implementar el turisme com a estratègia de desenvolupament social, ambiental i econòmic. Igualment resulta important que aquestes decisions sobre la política pública i les seues eines (els plans) siga convenientment avaluada, i no sols com a mecanisme de control i retroalimentació sobre aquelles mesures que s'hagen establert però que no hagen aconseguit el seu objectiu, sinó també per a justificar convenientment la inversió realitzada o el poder dels actors participants sobre la presa de decisions.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Si bé no s'estableixen restriccions en la matrícula, si es cree adequat haver cursat prèviament matèries relacionades amb la planificació territorial, ordenació del territori, planificació territorial del turisme i altres matèries afins.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar en el marc dels drets humans, els principis democràtics, els principis d'igualtat entre dones i homes, de solidaritat, de protecció mediambiental, d'accessibilitat universal i disseny per a tothom i de foment de la cultura de la pau.

Analitzar l'estructura de l'activitat turística en tots els nivells, tenint en compte els components del desenvolupament turístic sostenible, els seus avantatges i les seues limitacions i riscos.

Assumir responsabilitats directives i tècniques en organismes públics i per a públics l'objecte dels quals és el suport a la gestió de les empreses turístiques.

Capacitat per treballar en un equip i afrontar situacions problemàtiques de manera col·lectiva.

Conèixer la metodologia de la governança turística.

Entendre i adaptar-se a les particularitats culturals de cada mercat turístic.

Gestionar un departament de turisme en l'administració pública.

Habilitats per buscar, processar i analitzar informació procedent de fonts diverses.

Manejar les TIC.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Realitzar informes detallats sobre el sector i l'activitat turística.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La governança com a principi en la gestió pública del turisme

- a. La complexitat del turisme: el joc dels actors
- b. Els pilars i principis de la governança
- c. Relacions entre governança, territori i turisme
- d. La governança en la nova planificació del turisme (*DTI)

2. La materialització de la governança

- a. Competències públiques: coordinació *vs. Col·laboració
- b. Normativa sobre els pilars de la governança
- c. Òrgans i entitats de gestió turística: espais de governança?

3. La participació per a fomentar la governança en les destinacions turístiques

- a. La participació en la política pública: un requisit sine qua non
- b. El procés de participació: principis, moments i fases
  - i. La participació per al diagnòstic
  - ii. La participació per a la proposta d'accions
  - iii. La participació per a la presa de decisions

4. Avaluar (per a) la governança en les destinacions turístiques

- a. Què és, per què i per a què l'avaluació
- b. Quan i qui avaluar
- c. Objectius i criteris d'avaluació
- d. Eines per a l'avaluació del poder dels actors
  - i. Anàlisi *Mactor (*Mactor)
  - ii. Anàlisi de Xarxes Socials (*Ucinet)
- e. Eines per al diagnòstic d'interessos
  - i. Metaplan
  - ii. Grup de discussió
- f. Eines per a avaluar la governança
  - i. Model de l'Organització Mundial del Turisme
  - ii. Altres models acadèmics

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	25,00
Seminari	15,00
Total hores	40,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00

Estudi i treball autònom	45,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	85,00

METODOLOGIA DOCENT

a) En cada sessió s'oferirà un treball de síntesi i de construcció i s'atendrà les dificultats i qüestions que els estudiants desitgen plantejar. L'objectiu és aprofitar les classes teòriques per a exposar el que no està en els llibres, és a dir, per a debatre i conversar, sempre que siga possible.

b) Per a les classes presencials es requereix una preparació prèvia de lectura i d'activitat de resum per part de l'alumnat. Es comunicarà amb antelació les lectures que es deuran preparar en cada sessió, les quals estaran disponibles a l'Aula Virtual.

S'alternaran les sessions teòriques amb unes altres on professionals vindran a exposar les seues experiències respecte al tema tractat en la sessió anterior.

AVALUACIÓ

1. Examen teòric (50%)
2. Treball individual: l'alumnat haurà d'entregar a final d'assignatura un cas d'estudi. Les especificacions seran donades el primer dia de classe. (30%)
3. Avaluació contínua: durant les classes teòriques i de professionals es realitzaran exercicis a través d'Aula Virtual. La participació activa serà valorada positivament (20%)

BIBLIOGRAFIA

VERA (coord.), LOPEZ PALOMEQUE, MARCHENA GOMEZ y ANTÓN CLAVE (2011) Análisis Territorial del Turismo y Planificación de Destinos Turísticos. Ariel. Barcelona.

FARINÓS DASI, J. (2006) Gobernanza Territorial en España. Publicacions de la Universitat de València.

Gobernanza territorial para el desarrollo sostenible: estado de la cuestión y agenda. Joaquín Farinós i Dasí. Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles, ISSN 0212-9426, Nº. 46, 2008, pags. 11-32

La noción de gobernanza como gestión pública participativa y reticular. Antonio Natera. Documentos de trabajo : política y gestión, N°. 2, 2004

Gobernanza y territorios: notas para la implementación de políticas para el desarrollo. Gerardo Torres Salcido, Héctor Alejandro Ramos Chávez. Revista mexicana de ciencias políticas y sociales, ISSN 0185-1918, N°. 203, 2008, pags. 75-96

Relationships of rural governance and integrated rural tourism: factors determining the support of rural governance policymakers for tourism development Emese Panyik, Carlos Costa. Revista Turismo & Desenvolvimento, ISSN 1645-9261, Vol. 3, N°. 13-14, 2010, pags. 1091-1092

Participative planning and governance for sustainable tourism Bill Bramwell. Tourism recreation research, ISSN 0250-8281, Vol. 35, N°. 3, 2010, pags. 239-249

COMISIÓN DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS (2001) La Gobernanza Europea: un libro blanco. COM (2001) 428 final

MINISTERIO DE POLÍTICA TERRITORIAL Y ADMINISTRACIONES PÚBLICAS (2010) Fundamentos de evaluación de políticas públicas. Agencia Estatal de Evaluación de Políticas Públicas y la Calidad de los Servicios. Madrid.¿ HALL, M. (2008) Tourism Planning: policies, processes and relationships. Pearson. Second Edition.

FEMP (2008) Modelos de Gestión Turística Local. Principios y prácticas. Madrid.

Dredge, D. & Jenkins, J.M. (2007) Tourism Planning & Policy. Willey & Sons. Australia